



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Questio 3. Quæ meßis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Christi ignorantiam tribuit, omnes diaboli non modo factiones, sed etiam cogitationes Christo perspectas affirmat. Nihil ignorat omnes seminum fructus, omnes loliorum fibras in numero habet: itaque non dicimus dormiente Christo, vel patrefamilias zizania semini super inducenda: sed cum dormirent homines. Quod duas habet interpretationes. Prima ut dicatur id noctu fecisse, cum scilicet

Hominum pecudumque genus sopor altus habebat.

Ideo vero noctu, quia inimicus infirmior nocere palam non ausus est fraude usus est, & posita leonina vulpem viduit: id vero etiam impio facto contenebatur; nox enim amica est sceleris. Malicia igitur imbecillitas inimici indicatur, qui non opprimere aut euellere semen potuit, sed lolis premere, & contaminare. Alia est interpretatio, factum id esse, cum agricolæ & serui patrisfamilias, hoc est, Episcopi, pastoresque negligenter officio suo fungerentur, aditum factum esse Satanæ. Nec modo Catholici, sed etiam eos imitantes hæretici sic explicuerunt, ut Arctius hoc loco. Qui posteros Apostolorum interpretatur. Et admittit Calvinum tam anxie quætere eorum verborum expositionem, & curiositati delegare. Cum Bullingerus ex Catholicorum libris

iam olim explicauerit. [Filii itaque regni, quam sint filii Dei, reuera tamen homines sunt, vnde Bullinge- de, nihil humani ab eis alienum est: proinde dormiunt aliquando, & cessant tam ipsi pastores gregis dominici quam ipse grex nimium quandoque securus, quando prouerbio iactatum sit, nonnunquam & bonum dormire Homerum. Ea porro occasione ad suum institutum bene utens Sathanas, irrepit & agrum Domini inuadit, hoc est, falsam doctrinam, hypocrisin, scandala, scelera, artesque prauas segeti Dominicæ interfecit. Ea ubi prouenerint in lucem, miramur omnes vnde illud lolium infelix in agrum Domini seminatum sit, quando satis constet tritici boni duntaxat semen atuo esse iniectum. Nam arbitramur omnes feliciter nos omnes numeros religionis & officiosi doctoris vel auditoris explese, neque expendimus nostram hic quoque ignauiam in culpa esse. Dominus ergo indicat vnde corruptio illa proficiatur, nimirum ex Diabolo, qui callide nostra abusus dormitatione lolium tritico immiscuit.]

§. 2. Catholicis ista, quæ respondeant, suppeditata sunt. Calvinianis expeditior est solutio. Christum enim ignorasse ut alia multa, ita & nocturnam sementem inimici dicit Braubomus initio florum flaminiorum: ille enim cum pag. 9. profiteatur se nota adferre. Ausim dicere, nulli antehac visæ in lucem profecto, ab alijs allata vera astringo, falsa corrigo, dubia stabilio. & pag. 5. nec sine presertim successu, presensino diximus.

Tandem eo stodilitatis progressus est, ut dicat, nec obijciunt. Danielelem, nec Ioannem, nec sacram Christi animam Calvinista intellexisse numeros Danielis, se vero intelligere. Si se Christo peritiorum prophetas, quas implere iussus erat, non intellexit, quid mirum igitur si nocturni seminantis astum dormiens non sensit? Hæc illi ergo, sed omni supplicio dignis blasphemis respondent.

QVÆSTIO III.

Quæ messis?

Mali ser- §. 1. Consummatio seculi, *conuersionis*, quamuis natus pro- enim maior loliorum, & palearum; qui tamen per bonos, men omnia illa tritici causa instituta sunt, quæ hic

aguntur, idcirco *seculi*, vocatur; peruentum enim ratio non habetur.

Vocatur autem collectio electorum in celum, messis, ut ostendatur quis sit finis, in quem omnes conditi sumus, eumque in hoc seculo vltimum non esse. Quemadmodum enim agri, arationis, sationis, occationis, rigationis, omniumque laborum finis est messis. Ita etiam totius mundi, omniumque Dei operum, motuumque & vicissitudinum scopus est, ut electi Dei seruentur, luce fidei, & ardore charitatis in æterna gaudia celo marutescant.

§. 2. Generalis illa & extrema messis est, indicium suprema dies; quia triticum perfectè in horrea inferetur, in mortibus tamen singulorum inchoatur. Porro hoc in agro vix triticum & lolium in quibusdam distinguuntur, tantâ similitudine geminant, imo crebro triticum putamus, quod lolium est, & è contrario. Quare non facile separatio cuiuslibet permittenda est. Sed in plerisque diebus vltima est expectanda, cum excussis spicis, secretaque gluma ac palea, pura grana frugis bonæ, & adultera loliorum cernentur. Imo nec sibi quicquam securitatem promittere potest, cum quotidie videamus & triticum degenerare, & auenam in triticum mutari.

QVÆSTIO IV.

Qui messores?

§. 1. Angelos Christus dicit. Bonos quidem Angelos fore tritici collectores nemo ambigit: hic vero cum duntur tritici colligant, de regno eius omnia scandala, nonnulli putant indignum esse, ut tormentis malorum Angeli sancti occupentur. Verum utcumque res sese habeat, non est indignum Angelo punire fontes, aut ad supplicium conquirere: In demonum pœnis id certo constat; viros enim ad infetos detruserunt. Deinde ne Deo quidem indecorum est, multo minus Angelis; nec verendum, ne prauè politi homines vereantur, Angelos licetorum, & carnificum locos haberi, nihil enim illi indecorum existimant, quod Deus imperat; non enim res ipsas, sed iubentis voluntatem intuentur. Cum autem demonem vocet inimicum, nomine Angelorum eum vocare eodem loco non puto. Quin ipsa parabola ratio ostendit Angelos bonos esse. Sunt in domo filii hominis Angeli, quod apud patrem familias serui quærentes de zizaniis, & ad extirpanda operam pollicentes quod messores qui non erant inimici patrisfamilias, sed administri. Quis enim per inimicos, qui fata in prima herba corrumpere satagebant, messem colligit? Angeli igitur in iudicio stant non ociosi, sed ad iussa capienda succincti. Inimicus autem damnatus ad supplicium ducitur, non enim messor est, sed lolium, ex seminatore zizaniorum. Simul enim cum zizaniis, qui seut in caminum ignis coniciuntur.

VERSUS 29. & 30.

Et ait, Non. ne forte colligentes zizania, eradicetis simul cum eis & triticum. Simite utraque crescere usque ad messem, & in tempore messis dicam messoribus,